

Załącznik do Uchwały Nr.....

Rady Miasta Białystok

z dnia

**GMINNY PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE ZMNIEJSZENIA WYDATKÓW
PONIESIONYCH NA LEKI PRZEZ MIESZKAŃCÓW MIASTA BIAŁEGOSTOKU
na lata 2022 - 2024**

**Rozdział 1
Cel programu**

Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do mieszkańców Miasta Białegostoku - osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku (tj. osób, które osiągnęły wiek emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Dz.U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm.), osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza – zwanych dalej „osobami uprawnionymi”.

**Rozdział 2
Sposób realizacji**

- 1) Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki jest udzielana ze środków własnych budżetu gminy w ramach zadań własnych gminy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.
- 2) Przyznanie lub odmowa przyznania pomocy finansowej w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki następuje w drodze decyzji wydanej przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, bądź inną osobę upoważnioną na podstawie art. 110 ust. 8 ustawy. Wydana decyzja nie ma charakteru decyzji administracyjnej.
- 3) Do wydatków poniesionych przez osoby uprawnione na zakup leków zalicza się wydatki na leki zlecone przez lekarza na podstawie recepty.
- 4) Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przysługuje, jeżeli:
 - a) w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, miesięczne wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza osobom uprawnionym wyniosły łącznie co najmniej 30 zł na każdą uprawnioną osobę,
 - b) dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub 175% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, określonych odpowiednio zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy.

5) Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na zakup leków zleconych przez lekarza (pierwszego kontaktu lub specjalistę) jest przyznawana w wysokości wydatków poniesionych na ten cel przez osobę uprawnioną lub uprawnionego członka rodziny w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, jednak łącznie nie może być wyższa od kwoty:

- a) 30% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 1 osoby uprawnionej,
- b) 45% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 2 osób uprawnionych,
- c) 60% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 3 i większej liczby osób uprawnionych.

6) Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki jest przyznawana na pisemny wniosek osoby uprawnionej, jej przedstawiciela ustawowego, opiekuna prawnego złożony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Białymstoku na druku według wzoru stanowiącego załącznik do programu, przy czym do wniosku należy dołączyć:

- a) dokumenty potwierdzające wysokość dochodu osoby uprawnionej, a w przypadku osoby w rodzinie dokumenty potwierdzające wysokość dochodów rodziny (sposób ustalania i dokumentowania dochodu – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej),
- b) w przypadku osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym – zaświadczenie lekarskie lekarza pierwszego kontaktu lub lekarza specjalisty potwierdzające przewlekłą chorobę (zaświadczenie będzie uwzględnione przez okres 6 miesięcy od daty jego wydania),
- c) w przypadku osób niepełnosprawnych – ważne orzeczenie o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, albo w przypadku osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia orzeczenie o niepełnosprawności (orzeczenie dołączone do pierwszego wniosku o udzielenie pomocy na leki będzie uwzględnione również przy następnych wnioskach, do upływu okresu jego ważności),
- d) dokumenty potwierdzające zakup leków na podstawie recepty, wystawione przez aptekę, zawierające: dane osoby, na rzecz której nastąpiła realizacja recepty, nazwę wydanego leku, jego cenę i ogólną kwotę do zapłaty,
- e) dowody potwierdzające wystawienie recepty na nazwisko osoby uprawnionej, w szczególności wydruk informacji o wystawieniu recepty w postaci elektronicznej lub adnotacja apteki potwierdzająca jej wystawienie na dokumentach, o których mowa w lit. d.

7) W przypadku wydania leku zamiennego lub recepturowego dołączone do wniosku dokumenty potwierdzające zakup leków na podstawie recepty powinny być uzupełnione adnotacją apteki potwierdzającą ten fakt.

8) Wniosek złożony bez wymaganych załączników pozostawia się bez rozpatrzenia.

9) W przypadku, gdy wniosek obejmuje więcej niż jedną osobę uprawnioną w rodzinie prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe, wnioskodawca składa jeden wniosek w imieniu wszystkich osób uprawnionych. Wniosek składa się nie częściej niż raz w miesiącu.

10) W uzasadnionych przypadkach decyzja o przyznaniu pomocy finansowej może być poprzedzona przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego.

11) Pomoc nie przysługuje, jeśli osobie uprawnionej lub członkowi jej rodziny pozostającemu we wspólnym gospodarstwie domowym w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, przyznano zasiłek celowy lub specjalny zasiłek celowy na leki albo jeśli osobie tej przyznano

pomoc w formie posiłków, usług opiekuńczych i zostało zastosowane całkowite lub częściowe zwolnienie z odpłatności za te świadczenia z tytułu ponoszenia wydatków na leki i leczenie.

12) Pomoc nie przysługuje mieszkańcom domów pomocy społecznej, osobom przebywającym w szpitalu i innych instytucjach zapewniających całodobową opiekę i leczenie oraz osobom tymczasowo aresztowanym i odbywającym karę pozbawienia wolności, z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

13) W postępowaniach dotyczących pomocy finansowej, nieuregulowanych w programie, stosuje się przepisy ustawy oraz kodeksu postępowania administracyjnego.

14) Program osłonowy realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2024 r.

Rozdział 3 Realizator programu

Realizatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

Rozdział 4 Ewaluacja i ocena

Informacja o realizacji programu zostanie zamieszczona w sprawozdaniu rocznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku odpowiednio za lata 2022-2024. Koordynatorem programu jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

Załącznik do gminnego programu osłonowego
w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki
przez mieszkańców Miasta Białegostoku na lata 2022-2024

WNIOSEK O PRYZNANIE POMOCY FINANSOWEJ W ZAKRESIE ZMNIEJSZENIA WYDATKÓW NA LEKI ZAKUPIONE NA PODSTAWIE RECEPTY

Wnioskodawca PESEL
(imię i nazwisko, data urodzenia)

Adres zamieszkania: 15-..... Białystok, ul..... tel.

Dane dotyczące Wnioskodawcy/rodziny Wnioskodawcy (osób spokrewnionych lub niespokrewnionych pozostających w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujących i gospodarujących):

Lp.	Imię i nazwisko	Stopień pokrewieństwa	Rok urodzenia	Źródło dochodu* (utrzymania) rodzaj	Dochód* uzyskany w miesiącu
		wnioskodawca			
Łączny dochód osoby/rodziny					

Wysokość poniesionych wydatków na leki w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku:

..... r. - zł

Okoliczność/ci uprawniająca/e do pomocy: niezdolność do pracy z tytułu wieku/przewlekła choroba/niepełnosprawność**

Przyznana pomoc finansową proszę przekazać przelewem na rachunek bankowy numer:/odbiór gotówki w kasie MOPR**

Oświadczam, że podane wyżej informacje są zgodne z prawdą.

Oświadczam, że jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za udzielenie nieprawdziwych informacji (podstawa prawna: art. 233 § 1 Kodeksu karnego).

Białystok, dnia 20..... r.

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki do wniosku:

- dokumenty potwierdzające zakup leków na podstawie recepty, wystawione przez aptekę szt.,
- dowody potwierdzające wystawienie recepty na nazwisko osoby uprawnionej (wnioskodawcy lub uprawnionego członka rodziny prowadzącego z nim wspólne gospodarstwo domowe) szt.,
- dokument/y potwierdzający/e dochody szt.,
- dokumenty potwierdzające uprawnienie do pomocy szt.

Dalszą część wniosku wypełnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

1. Struktura rodziny (właściwe zaznaczyć):

- osoba samotnie gospodarująca
- rodzina osobowa

2. Liczba osób uprawnionych

3. Łączny dochód osoby lub rodziny, określony zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej zł; dochód na osobę w rodzinie zł

4. Kryterium dochodowe (wpisać właściwe: dla osoby samotnie gospodarującej lub rodziny)*** zł

5. Wydatki na leki poniesione w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku zł na osobę/y uprawnioną/e (łącznie co najmniej 30 zł na każdą uprawnioną osobę)

6. Kwota przyznanej pomocy finansowej na leki zł (odpowiadająca wysokości poniesionych udokumentowanych wydatków na zakup leków, nie więcej niż zł, tj. 30% / 45% / 60% ** kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie wynikającej z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej).

.....
(data, pieczęć i podpis pracownika socjalnego)

Zatwierdzony przez kierownika Zespołu Pracowników Socjalnych plan pomocy finansowej:

.....

.....
(data, pieczęć i podpis kierownika/z-cy kierownika Zespołu Pracowników Socjalnych)

* źródło dochodu/wysokość dochodu osoby lub rodziny, określone zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), w tym liczba ha przeliczeniowych należących do wnioskodawcy lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących, z wyłączeniem użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego łącznie

** niepotrzebne skreślić

*** odpowiednio 200% lub 175% kryterium dochodowego określonego odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej

UZASADNIENIE

Podstawą do podjęcia uchwały jest art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej wskazuje na możliwość - w oparciu o rozeznane potrzeby gminy - tworzenia i realizacji programów osłonowych. Program taki jest realizowany jako zadanie własne gminy. Przedstawiany program jest zgodny z Programem Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 i Miejską Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2021-2030.

Z różnorodnych form świadczeń pomocy społecznej korzysta niecałe 4% mieszkańców Białegostoku (w 2020 r. było to 3,8%). W drodze decyzji administracyjnej w roku 2020 świadczenia pomocy społecznej przyznano 7 301 osobom i rodzinom przebywającym w środowisku (liczba osób w tych rodzinach to 10 620). Głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej, oprócz ubóstwa, były takie czynniki, jak niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Klientom pomocy społecznej brakuje niejednokrotnie środków finansowych na ponoszenie wydatków związanych z zakupem leków zleconych przez lekarza, których przyjmowanie jest konieczne ze względu na stan zdrowia. Oznacza to, że znaczna część klientów pomocy społecznej ma mniejsze bądź większe problemy zdrowotne i niewystarczające środki finansowe na leki, leczenie i inne potrzeby związane z ochroną zdrowia. Do problemów zdrowotnych dochodzą też trudne warunki finansowe, szczególnie osób starszych, co ogranicza możliwość leczenia, w tym zakup leków. Aspekt ekonomiczny ma znaczenie w kreowaniu podejścia do życia codziennego osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych, ponieważ ułatwia lub komplikuje jego przebieg. Najczęstszym źródłem utrzymania osób starszych i niepełnosprawnych są świadczenia emerytalne i rentowe, a przypadku klientów pomocy społecznej zasiłek stały. Świadczenia te często nie wystarczają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych, do których zaliczają się również wydatki na leki.

Z liczby 277 749 osób zameldowanych w Białymstoku na pobyt stały i czasowy (stan na dzień 31.12.2020 r.) 64 311 osób tj. 23,2% stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym (kobiety po 60 roku życia - 44 742, mężczyźni po 65 roku życia - 19 569). Zauważalny jest systematyczny wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (w roku 2018 były to 61 522 osoby, natomiast w roku 2019 - 63 163 osoby). Programy osłonowe w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku realizowane były - z niewielkimi przerwami - od 2010 r. Aktualnie realizowany jest program uchwalony na lata 2019-2021. Ze wsparcia finansowego w ramach tego programu skorzystało: w 2019 r. - 2 166 osób (kwota przyznanej pomocy wyniosła 1 259 997 zł), w 2020 r. - 1 945 osób (kwota przyznanej pomocy wyniosła 1 224 048 zł). Program odpowiada na rozeznane przez MOPR potrzeby dotyczące wsparcia uboższych członków społeczności Miasta.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w tym w szczególności pokrycia części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, przy spełnionym kryterium dochodowym, mogą być przyznawane zasiłki celowe w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Natomiast w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy, w tym również na potrzeby związane z leczeniem. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że zasiłek celowy jest świadczeniem o charakterze uznaniowym, a zatem jego przyznanie uzależnione jest od sytuacji życiowej osoby/rodziny oraz środków finansowych jakimi dysponuje ośrodek pomocy społecznej na tę formę pomocy. Postępowanie w sprawie przyznania zasiłków celowych na ww. potrzeby wymaga prowadzenia procedury administracyjnej, tj. przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, zebrania

niezbędnej dokumentacji w sprawie i wydania decyzji administracyjnej. W konsekwencji wypłata takiego świadczenia następuje dopiero po zakończeniu ww. procesu. Program osłonowy z uproszczonym postępowaniem administracyjnym umożliwi szybszy, częściowy (ale za to gwarantowany) zwrot poniesionych wydatków na leki. Program osłonowy jest zatem alternatywą dla systemu wsparcia w postaci zasiłków celowych i specjalnych celowych. Program skierowany jest do osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, bowiem uwzględnia osoby w wieku emerytalnym, osoby przewlekle chore w wieku produkcyjnym, niepełnosprawne, posiadające stosunkowo niskie dochody i ponoszące wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

W programie osłonowym proponuje się próg uprawniający do pomocy lekowej na poziomie do 200% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej i 175% dochodu na osobę w rodzinie, stosownie do tego czy wniosek składa osoba samotna czy będąca członkiem rodziny. Powyższe wynika z oceny statusu materialnego osób zgłaszających się o pomoc, jak również możliwości finansowych Miasta Białystok. Proponowana wysokość kryterium dochodowego znacząco przewyższa kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Proponowane progi kryterium dochodowego pozwolą objąć programem najbardziej potrzebujących mieszkańców Białegostoku. Przyjęcie podwyższonej kwoty kryterium do pomocy z programu osłonowego jest wysoce uzasadnione ze względu na proponowany w programie krąg osób uprawnionych, a w szczególności objęcie nim osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, tj. osób, które osiągnęły wiek emerytalny zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jest to grupa osób, która swojej trudnej sytuacji życiowej nie może pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej dochód uprawniający do pomocy kształtowałby się następująco:

200 % kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej - od 1 stycznia 2022 r. będzie to kwota 1552 zł,

175 % kryterium dochodowego na jedną osobę w rodzinie - od 1 stycznia 2022 r. będzie to kwota 1050 zł.

Warunkiem skorzystania ze wsparcia w ramach programu będą udokumentowane wydatki poniesione w kwocie co najmniej 30 zł na każdą uprawnioną osobę.

Pomoc finansowa realizowana będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku. Źródłem finansowania będą środki własne Miasta Białystok.

Realizację programu osłonowego zaplanowano na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2024 r.